BOZKURT

ARABULUCULUK VE AVUKATLIK BÜROSU

ARB. AV. CEM BOZKURT▼A.D.B.-18125▼İST. BAROSU-57555▼T.B.B.-131625

Yanlış Hasma Açılan Davada İradi Taraf Değişikliği: HMK m. 124 Kapsamında Kabul Edilebilir Yanılgı ve Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 2026 Kararı

Arb. Av. Cem BOZKURT

Bozkurt Arabuluculuk ve Avukatlık Bürosu

Kasım 2026

BOZKURT
ARABULUCULUK VE AVUKATLIK BÜROSU
ARB. AV. CEM BOZKURT ▼A.D.B.-18125 ▼İST. BAROSU-57555 ▼T.B.B.-131625

Yanlış Hasma Açılan Davada İradi Taraf Değişikliği: HMK m. 124 Kapsamında Kabul Edilebilir Yanılgı ve Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 2026 Kararı

Kısa Özet

Davayı yanlış kişiye veya kuruma yöneltmek, uygulamada en sık rastlanan ve en ağır sonuç doğuran usul hatalarından biridir. Taraf sıfatı yokluğu nedeniyle verilen ret kararı, çoğu zaman zamanaşımı veya hak düşürücü süre dolduktan sonra kesinleşir ve hakkı fiilen ortadan kaldırır. HMK m. 124, karşı tarafın açık rızası bulunmasa da maddi hataya, dürüstlük kuralına aykırı olmayan bir talebe veya kabul edilebilir bir yanılgıya dayanan taraf değişikliğine izin verir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 16/09/2026 tarihli ve E. 2025/691, K. 2026/486 sayılı kararıyla köy yolundaki trafik kazası nedeniyle Karayolları Genel Müdürlüğüne açılan tazminat davasında, sorumlu kurumun İl Özel İdaresi olduğu yargılama sırasında anlaşılınca taraf değişikliğine izin verilmesi gerektiğine oy çokluğuyla karar vermiştir. Kurul, yanılgının kabul edilebilir olup olmadığını Anayasa m. 36'daki mahkemeye erişim hakkı ve usul ekonomisi ışığında değerlendirmiş; aşırı şekilci yorumdan kaçınılması gerektiğini vurgulamıştır. Bu makale, kabul edilebilir yanılgının ölçütlerini, Yargıtay dairelerindeki daha katı yaklaşımı ve doktrindeki görüşleri karşılaştırarak davacı ve davalı vekilleri için uygulanabilir bir strateji ortaya koymaktadır.

1. Hukuki Sorun

Davacı, dava dilekçesinde davalıyı göstermek zorundadır (HMK m. 119/1-b). Dava, dilekçede gösterilen taraflar arasında görülür. Davalının sıfatı bulunmuyorsa, kural olarak dava sıfat yokluğundan reddedilir.

Sorun, sorumlu kişinin dava açılırken kolayca belirlenemediği durumlarda ortaya çıkar. Kamu hizmetlerinde yetki birden fazla idare arasında paylaşılabilir. Taşınmaz kısa aralıklarla el değiştirebilir. Şirket grupları içinde gerçek muhatap görünmez olabilir. Bu hallerde davacının ret kararından sonra yeniden dava açması, hem usul ekonomisine aykırıdır hem de süre kaybı nedeniyle hakkın yitirilmesine yol açabilir.

Bu nedenle temel soru şudur: Davacının davalıyı yanlış göstermesi hangi koşullarda *"kabul edilebilir bir yanılgı"* sayılır ve dava sıfat yokluğundan reddedilmek yerine doğru tarafa karşı sürdürülür?

2. Hukuki Nitelendirme

İradi taraf değişikliği, davanın açılmasından sonra taraflardan birinin iradesiyle, davadaki tarafın yerine başka bir kişinin geçirilmesi veya mevcut tarafın yanına yeni bir tarafın eklenmesidir. Ölüm veya dava konusunun devri gibi kanundan doğan değişiklikler bu kurumun dışındadır; bunlar HMK m. 125 ve ilgili özel hükümlerle çözülür. Ejder YILMAZ, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi adlı eserinde bu ayrımı zorunlu (yasal) ve iradi değişiklik olarak ortaya koymaktadır (Ankara 2012, s. 812; HGK kararında aktarılan biçimiyle).

Kurumun hukuki niteliği, Türk hukukunda benimsenen şekli taraf teorisi ile bağlantılıdır. Davayı açan davacı, kendisine karşı dava açılan davalıdır. Dava açıldıktan sonra davacı, davalı ve mahkeme arasında üçlü bir yargılama ilişkisi kurulur. Bu nedenle taraf değişikliği kural olarak karşı tarafın açık rızasına bağlanmıştır (HMK m. 124/1).

Kanun koyucu bu kuralın katı uygulanmasının sakıncalarını görmüş ve iki istisna öngörmüştür. Birincisi, maddi hatadan kaynaklanan veya dürüstlük kuralına aykırı olmayan taraf değişikliği talebinin hakim tarafından kabul edilmesidir (HMK m. 124/3). İkincisi, dava dilekçesinde tarafın yanlış veya eksik gösterilmesi kabul edilebilir bir yanılgıya dayanıyorsa hakimin taraf değişikliği talebini kabul edebilmesidir (HMK m. 124/4).

Bu yönüyle HMK m. 124/3-4, sıfat yokluğu sonucunu doğrudan doğuran bir eksikliğin giderilmesine imkan veren özel bir usul kurumudur. Taraf sıfatı maddi hukuka ilişkin bir itirazdır; buna karşılık sıfat yokluğunun HMK m. 124 yoluyla giderilmesi, davanın usulden reddini engelleyen bir usul işlemidir.

3. İlgili Mevzuat

Konu bakımından uygulanacak hükümler şunlardır (metinler Mevzuat Bilgi Sisteminden 14/11/2026 tarihinde kontrol edilmiş olup yakın tarihli bir değişiklik veya iptal kararı bulunmamaktadır):

HMK m. 124/1: *"Bir davada taraf değişikliği, ancak karşı tarafın açık rızası ile mümkündür."*

HMK m. 124/2: Kanunlardaki özel hükümler saklıdır.

HMK m. 124/3: *"Ancak, maddi bir hatadan kaynaklanan veya dürüstlük kuralına aykırı olmayan taraf değişikliği talebi, karşı tarafın rızası aranmaksızın hakim tarafından kabul edilir."*

HMK m. 124/4: *"Dava dilekçesinde tarafın yanlış veya eksik gösterilmesi kabul edilebilir bir yanılgıya dayanıyorsa, hakim karşı tarafın rızasını aramaksızın taraf değişikliği talebini kabul edebilir. Bu durumda hakim, davanın tarafı olmaktan çıkarılan ve aleyhine dava açılmasına sebebiyet vermeyen kişi lehine yargılama giderlerine hükmeder."*

HMK m. 115/2: Dava şartı noksanlığı giderilebilir nitelikteyse mahkeme bunun tamamlanması için kesin süre verir.

HMK m. 30: Usul ekonomisi ilkesi; hakim yargılamanın makul sürede ve düzenli yürütülmesini sağlamakla yükümlüdür.

HMK m. 125: Dava konusunun devri halinde davaya devam usulü.

TMK m. 2: Dürüstlük kuralı ve hakkın kötüye kullanılması yasağı.

Anayasa m. 36 ve AİHS m. 6/1: Hak arama özgürlüğü ve bunun unsuru olan mahkemeye erişim hakkı.

Maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları hükümet tasarısında yer almamış, TBMM Adalet Komisyonunda verilen önergeyle eklenmiştir. Önerge gerekçesi, davacının *"tüm özeni göstermiş, tüm araştırmayı yapmış olmasına rağmen"* muhatabı doğru tespit edemediği durumları, temsilcide yanılmayı, holding yapılarındaki belirsizliği ve diğer tarafın davranışlarından kaynaklanan yanılgıyı örnek olarak saymaktadır. Gerekçeye göre bu hallerde hakimin incelemesi, hatanın niteliği ve talebin dürüstlük kuralına aykırı olup olmadığı ile sınırlıdır.

4. Güncel İçtihatlar

4.1. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, E. 2025/691, K. 2026/486, T. 16/09/2026 (oy çokluğu)

Olay. Davacılar, 27/06/2018 tarihinde köy yolunda meydana gelen trafik kazasında yaralanmış ve 24/06/2021 tarihinde Karayolları Genel Müdürlüğüne karşı maddi ve manevi tazminat davası açmıştır. Davalı, kazanın köy yolunda gerçekleştiğini ve sorumluluğunun bulunmadığını savunmuştur. Mahkemenin yazışmaları sonucunda yolun İl Özel İdaresinin sorumluluğunda olduğu anlaşılmıştır.

Yargılama süreci. İlk derece mahkemesi (E. 2021/475, K. 2022/127, T. 30/03/2022) davayı taraf sıfatı yokluğundan reddetmiş; sorumlu kurumun basit bir araştırmayla öğrenilebileceğini ve yanılgının kabul edilebilir olmadığını belirtmiştir. Bölge adliye mahkemesi (E. 2022/2064, K. 2022/484, T. 23/11/2022) istinaf başvurusunu esastan reddetmiştir. Yargıtay 4. Hukuk Dairesi (E. 2023/1584, K. 2023/9398, T. 18/09/2023), sorumlu kurumun ancak yargılama sırasındaki yazışmalarla tespit edildiğini, bu nedenle yanılgının kabul edilebilir olduğunu ve HMK m. 124'ün katı yorumlandığını belirterek kararı bozmuştur. İlk derece mahkemesi (E. 2024/227, K. 2024/361) direnmiştir. Direnme gerekçesi, davacı vekilinin daha önce ceza soruşturmasında İl Özel İdaresi yetkilileri hakkında suç duyurusunda bulunduğu, bu nedenle doğru hasmı bildiği ve son duruşmada açık bir taraf değişikliği talebi yerine yalnızca süre istediğidir.

Gerekçe. Hukuk Genel Kurulu, HMK m. 124'ün gerekçesine ve usul ekonomisi ilkesine dayanmış, ardından mahkemeye erişim hakkını değerlendirmiştir. Kurula göre:

> *"mahkemeler usul kurallarını uygularken bir yandan adil yargılanma hakkını ihlal edebilecek aşırı şekilcilikten, diğer yandan da kanunlar tarafından düzenlenen usul kurallarının ortadan kaldırılması sonucunu doğurabilecek aşırı gevşeklikten kaçınmalıdırlar" (§ 10).*

Kurul, kaza tespit tutanağında yerin tam belirtilmediğini, suç duyurusunun yalnızca İl Özel İdaresine değil *"ilgili tüm yetkililer"* ibaresiyle yapıldığını ve davalı idarenin bile sorumlu kurumu Belediye olarak gösterdiğini tespit etmiştir. Bu olgulardan şu sonuca ulaşmıştır:

> *"davacı tarafça dava dilekçesinde davalı tarafın yanlış veya eksik gösterilmesinin kabul edilebilir bir yanılgıya dayandığı, somut olayın özelliği ve yapılan işlemlerin gelişim süreci dikkate alındığında taraf değişikliği talebinin dürüstlük kuralına aykırı olmadığı" (§ 13).*

Sonuç. Direnme kararı bozulmuş; taraf değişikliğine ilişkin usul işlemleri tamamlanarak yargılamaya devam edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Kurulda direnme kararının onanması gerektiği yönündeki görüş, çoğunlukça benimsenmemiştir (§ 14).

Kararın yeni yönü. Karar iki bakımdan önemlidir. Birincisi, kabul edilebilir yanılgı değerlendirmesi soyut bir *"basit araştırma"* ölçütüne değil, somut olayın gelişim sürecine ve karşı tarafın davranışına bağlanmıştır. İkincisi, davacı vekilinin ilk talebinin *"süre talebi"* biçiminde yapılması, taraf değişikliği iradesinin yokluğu olarak yorumlanmamıştır. Kurul bu yaklaşımında, mahkemeye erişim hakkına ilişkin HGK, E. 2023/11-778, K. 2024/523, T. 23/10/2024 ve HGK, E. 2024/6-553, K. 2025/422, T. 02/07/2025 kararlarına da dayanmıştır (§§ 11-12).

4.2. Daha katı yaklaşım: Yargıtay 7. Hukuk Dairesi kararları

Yargıtay 7. Hukuk Dairesi, önalım davalarında taraf değişikliğine daha sınırlı bakmaktadır. E. 2023/21, K. 2023/1617, T. 20/03/2023 sayılı kararda dava, payı satın alan yerine payı satan paydaşa yöneltilmiştir. Daire, tapu sicilinin aleni olduğunu (TMK m. 1020) belirterek şu sonuca ulaşmıştır: *"basit bir araştırmayla payı satın alanın tespiti mümkün olup, bu yönde maddi hatanın yapıldığı söylenemez."* Dahili davalının açık rızası bulunmadığından davanın reddi gerektiği kabul edilmiştir.

Aynı Daire, E. 2026/2380, K. 2026/2596, T. 11/05/2026 sayılı kararında, payın dava tarihinden beş gün önce yeniden devredildiği bir önalım davasında husumet nedeniyle ret kararını oy çokluğuyla onamıştır. Karşı oyda, payın çok kısa aralıklarla birden fazla el değiştirdiği, davacıdan bunu öngörmesinin beklenemeyeceği ve bu durumun kabul edilebilir yanılgı oluşturduğu belirtilmiştir. Bu karşı oy, HGK'nın 2026 kararındaki somut olay odaklı yaklaşımla örtüşmektedir.

4.3. Diğer daire kararları ve sınırlar

Temsilcide yanılma: Yargıtay 4. Hukuk Dairesi, E. 2023/13403, K. 2024/9576, T. 14/10/2024 sayılı kararında, kanun koyucunun daha ağır bir hata olan tarafın yanlış gösterilmesinde taraf değişikliğine izin verdiğini; bu nedenle daha hafif bir hata olan temsilcide yanılmada da HMK m. 124'ün uygulanması gerektiğini kabul etmiştir.

Maddi vakıadaki hata kapsam dışıdır: Aynı Daire, E. 2022/3036, K. 2024/9768, T. 16/10/2024 sayılı kararında, kusur raporu üzerine davanın başka bir kişiye yöneltilmesini HMK m. 124 kapsamında görmemiştir. Daireye göre kazada kimin kusurlu olduğu *"maddi bir*

vakıaya ilişkin olup" maddi hata niteliği taşımaz.

İdare içinde doğru temsilci: Yargıtay 10. Hukuk Dairesi, E. 2024/1470, K. 2025/1630, T. 06/02/2025 sayılı kararında, Kaymakamlığa yöneltilen davada taraf sıfatının İçişleri Bakanlığına ait olduğunu ve eksikliğin HMK m. 124'e uygun olarak giderilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Hak alanı etkilenen kişiler: Yargıtay 10. Hukuk Dairesi, E. 2024/10651, K. 2024/12878, T. 12/12/2024 sayılı kararında, kararın hak alanını etkilediği kişiye husumet yöneltilmesi için davacıya süre verilmesi gerektiğini kabul etmiştir.

5. Doktrindeki Görüşler

Öğretide kabul edilebilir yanılgının çerçevesi konusunda iki yaklaşım öne çıkmaktadır.

Özen ve araştırma yükümlülüğünü öne çıkaran görüş. Tolga AKKAYA, *"Medeni Usul Hukukunda İradi Taraf Değişikliği (HMK m. 124)"* başlıklı çalışmasında (Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Hakan Pekcanıtez'e Armağan, C. 16, Özel Sayı 2014, s. 897-941), maddi hatayı gerçek bir taraf değişikliğinden çok *"tarafta düzeltme"* olarak nitelendirir. Yazar, dürüstlük kuralına aykırı olmama ve kabul edilebilir yanılgı koşullarının çoğu zaman birlikte gerçekleştiğini kabul eder; ancak davacının tarafı belirlerken gerekli özeni göstermesini ve yeterli araştırma yapmasını şart koşar. Temsilcide yanılma (aynı eser, s. 915), resmi sicil hataları ve devir ilişkilerinin bilinmemesi yazara göre kabul edilebilir yanılgı örnekleridir.

Somut olayın koşullarını ve dürüstlük kuralını ölçüt alan görüş. Süha TANRIVER, Medeni Usul Hukuku, C. 1, 3. Bası, Ankara 2020, s. 532'de, yanılgının kabul edilebilir olup olmadığının belirlenmesinde ölçütün dürüstlük kuralı olduğunu ve hakimin somut olayın koşullarına göre değerlendirme yapacağını belirtmektedir (yazarın görüşü, Vildan Erdoğan/Hüseyin Zorlu, *"İcra Hukukunda İradi Taraf Değişikliği"*, Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, 2022/2, s. 1119 vd. çalışmasındaki aktarıma göre verilmiştir). Hakan PEKCANITEZ/Hülya TAŞ KORKMAZ, Medeni Usul Hukuku, 15. Bası, İstanbul 2017, s. 650-651'de, HMK m. 124/3'teki maddi hata ve dürüstlük kuralına aykırı olmama koşullarını hakimin izni bakımından birlikte ele almaktadır (aynı aktarıma göre).

Değişikliğin her iki tarafta yapılabilmesi. Hülya TAŞ KORKMAZ, Medeni Usul Hukukunda İradi Taraf Değişikliği, Ankara 2014, s. 169'da, iradi taraf değişikliğinin hem davacı hem de davalı tarafta mümkün olduğunu belirtmektedir. Bu görüş, Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin E. 2024/1470, K. 2025/1630 sayılı kararında ve bu karara dayanak yapılan HGK, E. 2017/15-2929, K. 2020/544, T. 08/07/2020 sayılı kararda da benimsenmiştir.

Değerlendirme. İki görüş arasındaki fark, davacıya yüklenen araştırma yükünün yoğunluğundadır. Birinci görüş, tapu veya ticaret sicili gibi açık kaynaklardan öğrenilebilecek bir bilginin bilinmemesini kural olarak mazur görmez. İkinci görüş ise yanılgının oluşmasında karşı tarafın, idarenin veya hukuki ilişkinin karmaşıklığının payını da hesaba katar. Kanaatimizce isabetli olan, iki görüşü birleştiren bir yaklaşımdır. Bilgi tek ve açık bir

kaynaktan, örneğin tapu kaydından kesin olarak öğrenilebiliyorsa yanılgı kural olarak mazur görülmemelidir. Buna karşılık yetki birden fazla idare arasında paylaşılıyorsa veya davalı bizzat yanıltıcı beyanlarda bulunuyorsa, davacının yanılgısı kabul edilebilir sayılmalıdır. HGK'nın 2026 kararı bu ikinci grubun tipik örneğidir.

6. Hukuki Değerlendirme

Ölçütün hukuki temeli. HMK m. 124/4, hakime takdir yetkisi tanır (*"kabul edebilir"*). Ancak bu takdir sınırsız değildir. Hukuk Genel Kurulunun kararıyla birlikte takdirin, Anayasa m. 36'daki mahkemeye erişim hakkıyla uyumlu kullanılması gerektiği açık hale gelmiştir. Yanılgının kabul edilebilir olmadığı sonucuna ulaşılacaksa, bunun somut olgulara dayanan bir gerekçeyle açıklanması gerekir.

Basit araştırma ölçütünün sınırı. Yargıtay 7. Hukuk Dairesinin tapu sicilinin aleniyetine dayanan yaklaşımı, tek bir resmi kayıtla kesin olarak belirlenebilen taraflar bakımından tutarlıdır. Ancak bu ölçüt, kamu idarelerinin yetki alanlarının iç içe geçtiği durumlara aynen taşınamaz. HGK kararındaki olayda davalı idare bile sorumlu kurumu yanlış göstermiştir. Bu durumda davacıdan daha fazlasını beklemek, usul kuralını hak arama önünde bir engele dönüştürür.

Önceki bilginin etkisi. Direnme kararının ve karşı görüşün en güçlü dayanağı, davacı vekilinin ceza soruşturmasında İl Özel İdaresi yetkilileri hakkında şikayette bulunmuş olmasıdır. Kurul çoğunluğu bu olguyu yeterli görmemiştir; çünkü şikayet *"ilgili tüm yetkililer"* ibaresiyle geniş yapılmıştır ve kaza yeri tutanakta belirsizdir. Bu yaklaşım, önceki bilgi iddiasının soyut değil, kesin ve açık olması gerektiğini göstermektedir. Kararın oy çokluğuyla verildiği ve dairelerde daha katı kararların bulunduğu dikkate alındığında, konunun tamamen yerleştiği söylenemez.

Talebin biçimi. Kurul, davacının son duruşmada süre talep etmesini taraf değişikliği iradesinin yokluğu olarak değerlendirmemiştir. Bununla birlikte HMK m. 124 bir talep şartı öngörür; hakim taraf değişikliğini kendiliğinden yapamaz. Bu nedenle talebin açık ve zamanında yapılması, davacı bakımından en güvenli yoldur.

Süre ve zamanaşımı etkisi. Taraf değişikliği kabul edildiğinde dava, yeni tarafa karşı aynı dosyada devam eder. Yeni tarafa karşı zamanaşımının hangi tarihte kesileceği, HGK kararında açıkça ele alınmamıştır. Bu mesele, derdestlik ve dava açmanın maddi hukuk sonuçları bakımından ayrıca tartışılmaya açıktır. Bu nedenle davacı vekilinin, süre riskini yeni tarafa karşı ayrı bir dava açmayı da değerlendirerek yönetmesi gerekir.

Yargılama giderleri. Taraf değişikliği kabul edilirse, davadan çıkarılan ve aleyhine dava açılmasına sebebiyet vermeyen kişi lehine yargılama giderine hükmedilir (HMK m. 124/4). Yanlış bilgi veren veya kendi davranışıyla yanılgıya yol açan davalı ise bu korumadan yararlanamaz.

7. Hukuki Çözüm

Davacı vekili bakımından:

Husumet itirazı ileri sürüldüğünde veya müzekkere cevabı sorumlu kişiyi farklı gösterdiğinde, gecikmeden ve açıkça HMK m. 124/3-4 uyarınca taraf değişikliği talep edilmelidir. Talep, *"süre verilmesi"* biçiminde değil, yeni davalının kimliği ve adresi gösterilerek yapılmalıdır.

Talep dilekçesinde yanılgının neden kabul edilebilir olduğu somut olgularla açıklanmalıdır: tutanaklardaki belirsizlik, idareler arasındaki yetki karmaşası, davalının cevap dilekçesindeki yanıltıcı beyanlar ve yargılama sırasında yapılan yazışmalar.

HGK, E. 2025/691, K. 2026/486 sayılı karar ile mahkemeye erişim hakkına ilişkin HGK, E. 2023/11-778, K. 2024/523 ve HGK, E. 2024/6-553, K. 2025/422 sayılı kararları emsal olarak gösterilmelidir.

Ret kararı verilirse, istinaf ve temyiz dilekçelerinde mahkemenin takdir yetkisini Anayasa m. 36'ya aykırı biçimde kullandığı ve aşırı şekilci yorum yaptığı ileri sürülmelidir. Kanun yolları tüketildikten sonra bireysel başvuru yolu da değerlendirilmelidir.

Zamanaşımı veya hak düşürücü sürenin dolmak üzere olduğu durumlarda, taraf değişikliği talebiyle birlikte yeni tarafa karşı ayrı ve ihtiyati bir dava açılması da değerlendirilmelidir.

Davalı vekili bakımından:

Husumet itirazı ilk fırsatta yapılmalı ve doğru tarafın kim olduğu açıkça belirtilmelidir. Aksi halde, yanılgıya davalının kendi tutumunun yol açtığı ileri sürülebilir.

Taraf değişikliği talebine karşı, davacının dava öncesinde doğru tarafı kesin olarak bildiği somut belgelerle gösterilmelidir. Soyut *"basit araştırmayla öğrenebilirdi"* savunması, HGK kararından sonra tek başına yeterli olmayabilir.

Davadan çıkarılan müvekkil lehine HMK m. 124/4 uyarınca yargılama giderine ve vekalet ücretine hükmedilmesi talep edilmelidir.

8. Uygulamada Dikkat Edilmesi Gerekenler

Dava açmadan önce sorumlu kişi resmi kayıtlarla (tapu, ticaret sicili, MERSİS, idarelerin yetki yazıları) araştırılmalı ve bu araştırma belgelendirilmelidir. Bu belgeler, ileride yanılgının kabul edilebilir olduğunu ispat etmede en güçlü delildir.

Kamu idarelerine karşı açılacak davalarda, yetki alanının birden fazla idare arasında paylaşılıp paylaşılmadığı ve davanın adli mi idari yargıda mı açılacağı birlikte incelenmelidir.

Önalım ve tapu iptali davalarında dava tarihindeki tapu kaydı mutlaka dava dilekçesine eklenmelidir. Yargıtay 7. Hukuk Dairesinin bu davalarda daha katı yaklaştığı unutulmamalıdır.

Kusur raporu gibi maddi vakıalara ilişkin tespitler üzerine davanın başka bir kişiye yöneltilmesi, Yargıtay 4. Hukuk Dairesine göre HMK m. 124 kapsamında değildir. Bu riske

karşı birden fazla muhtemel sorumluya dava baştan birlikte yöneltilmelidir.

Temsilcide yanılma halleri (örneğin kaymakamlık yerine bakanlık, şube yerine şirket) HMK m. 124 kapsamında düzeltilebilir. Bu hallerde talep gecikmeden yapılmalıdır.

Zorunlu arabuluculuğa tabi uyuşmazlıklarda yeni tarafla ilgili dava şartının sağlanıp sağlanmadığı ayrıca kontrol edilmelidir.

Taraf değişikliği kararından sonra yeni tarafa dava dilekçesi ve önceki işlemler usulüne uygun tebliğ edilmeli, savunma hakkı tam olarak tanınmalıdır.

9. Sonuç

HMK m. 124/3-4, yanlış hasma açılan davanın sıfat yokluğundan reddedilmesinin istisnasını oluşturur. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 16/09/2026 tarihli ve E. 2025/691, K. 2026/486 sayılı kararı, kabul edilebilir yanılgı değerlendirmesinde soyut bir *"basit araştırma"* ölçütü yerine somut olayın gelişim sürecinin, karşı tarafın davranışının ve mahkemeye erişim hakkının esas alınması gerektiğini ortaya koymuştur. Bu yaklaşım, özellikle yetkinin birden fazla idare arasında paylaşıldığı kamu sorumluluğu davalarında davacıyı korumaktadır. Bununla birlikte karar oy çokluğuyla verilmiştir ve Yargıtay 7. Hukuk Dairesi tapu sicili gibi açık kaynaklardan öğrenilebilen bilgiler bakımından daha katı bir çizgi izlemektedir. Doktrinde de davacının özen yükümlülüğü ile somut olayın koşulları arasında denge aranmaktadır. Uygulamada en güvenli yol, dava öncesi araştırmayı belgelendirmek, taraf değişikliğini açık bir talep olarak ve gecikmeden ileri sürmek ve süre riskine karşı gerekirse ihtiyati bir dava açmaktır.

Kaynakça

A) Mevzuat

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu, m. 30, 114, 115, 119, 124, 125 (RG 04/02/2011, S. 27836; güncel metin Mevzuat Bilgi Sisteminden 14/11/2026 tarihinde kontrol edilmiştir).

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu, m. 2, 1020.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, m. 36.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, m. 6.

B) Yargı Kararları

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, E. 2025/691, K. 2026/486, T. 16/09/2026.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, E. 2024/6-553, K. 2025/422, T. 02/07/2025 (HGK, E. 2025/691, K. 2026/486 sayılı kararda atıf yapıldığı biçimiyle).

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, E. 2023/11-778, K. 2024/523, T. 23/10/2024 (HGK, E. 2025/691, K. 2026/486 sayılı kararda atıf yapıldığı biçimiyle).

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, E. 2017/15-2929, K. 2020/544, T. 08/07/2020 (Yargıtay 10. HD, E. 2024/1470, K. 2025/1630 sayılı kararda atıf yapıldığı biçimiyle).

Yargıtay 4. Hukuk Dairesi, E. 2023/1584, K. 2023/9398, T. 18/09/2023.

Yargıtay 4. Hukuk Dairesi, E. 2023/13403, K. 2024/9576, T. 14/10/2024.

Yargıtay 4. Hukuk Dairesi, E. 2022/3036, K. 2024/9768, T. 16/10/2024.

Yargıtay 7. Hukuk Dairesi, E. 2023/21, K. 2023/1617, T. 20/03/2023.

Yargıtay 7. Hukuk Dairesi, E. 2026/2380, K. 2026/2596, T. 11/05/2026 (karşı oy ile birlikte).

Yargıtay 10. Hukuk Dairesi, E. 2024/1470, K. 2025/1630, T. 06/02/2025.

Yargıtay 10. Hukuk Dairesi, E. 2024/10651, K. 2024/12878, T. 12/12/2024.

C) Doktrin

AKKAYA Tolga, "Medeni Usul Hukukunda İradi Taraf Değişikliği (HMK m. 124)", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Hakan Pekcanıtez'e Armağan, C. 16, Özel Sayı, 2014 (Basım 2015), s. 897-941.

ERDOĞAN Vildan/ZORLU Hüseyin, "İcra Hukukunda İradi Taraf Değişikliği", Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. M. Fatih Uşan'a Armağan, 2022/2, s. 1119-1160.

PEKCANITEZ Hakan/TAŞ KORKMAZ Hülya, Medeni Usul Hukuku, 15. Bası, İstanbul 2017, s. 650-651.

TANRIVER Süha, Medeni Usul Hukuku, C. 1, 3. Bası, Ankara 2020, s. 532.

TAŞ KORKMAZ Hülya, Medeni Usul Hukukunda İradi Taraf Değişikliği, 1. Bası, Ankara 2014, s. 169.

YILMAZ Ejder, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, Ankara 2012, s. 812.